

dr. Miletiča po krivici 10 mesecev zaprtega in zakaj ga ne postavijo pred sodnijo. Hrvata Kraljevič in Miškatovič sta tožila, prvi: zakaj so Magjari v pokrajini gozde prodali, denarje pa zapravili, ker pokrajinske železnice ne stavijo, kakor je bilo sklenjeno; drugi pa, zakaj graničarjev z Hrvatskim ne zedinijo. Magjarski ministri so se delali gluhi. Nadvojvoda Albreht obiskuje vojake na južnem Ogerskem, v Slavoniji in Hrvatskem; v Zagrebu ga bodo slovesno sprejeli. Nadvojvoda Viljelm pregleduje šance okoli Trsta in Pole. Vojni minister zahteva za l. 1878 blizu 22 milijonov več, kakor do sedaj; to ne kaže na dolg mir.

Vnanje države. Ogerski poslanec Somsič je ministru Tiszaju v lice rekel, da je slišal o nekej tajnej zavezi, katero je baje Avstrija z neko močno vlado sklenila. Toda katera bi ta vlada bila, tega ni naznanil. Čudnim besedam zamoremo sedaj na stran postaviti jednako čudne in tibotapne besedice najizvrstnišega pruskega generala Moltke-ja; ta je rekel: Francija je z neko veliko vlado sklenila jako ugodno zvezo; zato mora sedaj pruska Nemčija brž zbrati toliko sile, da tega zaveznika z par naglimi in krepkimi udarci pobije in potem z vso silo na Francijo plane. Kdo je neki ta zaveznik, kojemu Moltke tako hudo žuga? — Pruska Nemčija drži sedaj očitno z Rusijo, ker je odobrila uzroke, zavolj katerih je ta začela boj zoper Turke: Francija in Italija ste rekli, da ostanete nobenostрани, le Angleži so se pritožili, zakaj so Rusi začeli boj sami; ob enem so tudi Angleži rekli, da ostanejo mirni, ali njihova djanja se ne skladajo z njihovimi besedami, ker Turku pošiljajo streljiva in oficirjev, zbirajo 60.000 vojakov na Angleškem in 100.000 v Indiji, kupičijo v Malti 7 regimentov konjenikov in 3 brigade pešcev in mnogo kanonov, žugajo Grkom in Perzijancem, če bi ti z Rusom potegnili. — Severni Amerikanci, stari prijatelji Rusov, so odposlali 7 vojnih ladij v Evropo. — Afganistanski kan ali kralj je sosedom Angležem v Indiji napovedal boj; pravijo, da so ga Rusi naščuvali. V severnem Kitajskem razsaja strašna lakota vsled lanske slabe letine, na tisoče ljudi umira, paganska vlada se pa za to nič kaj ne zmeni. V Bagdadu pobira pomor grozno ljudi, pa 100—200 na den.

Rusko-turški boj.

Slavjani zanimajoči se za napredek ruskih junakov smejo zadovoljni biti z tem, kar se je pretečen teden zgodilo, posebno v Aziji. Tukaj je general Melihov 30. aprila došel do turške glavne trdnjave Kars, tamošnje Turke v okolici napal in razpršil tako, da je turški poveljnik Muktarpaša — tisti, ki je lani bil od Črnogorcev tepen v Volčjem dolu — komaj z 9 bataljoni na stran vtekel v Jardiz, na stezi v Ezerumu pa dere sedaj rusko konjeništvu naprej. Kars je od Rusov obkoljen in 5. maja se je iz 24 kanonov začelo streljati v mesto. Pri Ardehanu so se Turki za-

našali na sneg, ki je planine pokrnil, a Rusi so sneg pregazili in tudi to mesto obkolili. Pred mestom Batumum so Turki po svojih poročilih Ruse 6krat pobili, ali kaj jim pomaga laž, če naposled vendarle sami priznavajo, da stojijo Rusi pred obzidjem, potem ko so Turkom vzeli tabor pred mestom! V mestu Bajasidu, katero so Rusi vzeli, našli so ti zapuščenih 12 kanonov, 25 bolenikov in mnogo streljiva. V Evropi marširajo Rusi vedno naprej proti Turčiji, pešči vsaki den po 10 do 12 ur, konjeniki pa po 40 ur daleč. Okoli mest: Brajle, Galaca, Reni in Izmaila so napravili mnogo šanc in nasajajo na nje velikanske kanone. Pri Bukureštu napravljajo stan ali tabor za 20.000 konjenikov. Slabo vreme dela mnogo sitnob; dva mosta črez Prut in eden črez Dnjeper je povodenj podrta, kar je bipoma 15 hlaponov železniških in 200 vagonov zadržalo, sedaj je zopet vse popravljeno. Turški sultan se je proglasil za brambovca vere in pozivlja vse mohamedane v boj ter hoče, kedar bode Turki prvokrat tepeni, sam iti na bojišče; če mu le ne bo tedaj prepozno. Ker se Turki prav ne upajo črez Donavo, streljajo iz železnih monitorjev v rumunska mesta in so v Oltenico, v Reni in v Brajlo 2krat že metali bombe, ki pa niso nič kaj škodile Turki streljajo jako slabo, Ruski višji poveljnik veliki knez Nikolaj je bil ravno došel po železnici, ko je ena bomba padla pred hlaponom na tla, pa se ni unela in ne raztrešila in tedaj bila zastoj pogana. Sedaj streljajo tudi iz Vidina črez Donavo v Kalafat. Tudi lovijo in krađejo Turki tuje ladije z živežem; tako so v Behemetu zaplenili več rumunskih in 7 angleških, ki so bile z kuruzo naložene. Rumunski knez Karl bo tedaj prisiljen vojsko začeti, posebno, ker mu turški divjaki pogosto v deželo vdirajo in ropajo. V Bolgariji se kristijanom med tem strašno godi; iz Rumunije se videjo pogosto po Balkanu požari, ker Turki zaporedom kristijanske vasi požigajo, ropajo in ljudi ubijajo. Grki pripravljajo 100.000 mož za boj in vsaki čas utegnejo ga začeti zoper Turke, naj rečejo Angleži, kar hočejo. Na črnogorski strani se ta teden ni nič posebnega zgodilo. V Bosniji je vstaš Amelica blizu Broda pobil 120 Turkov.

Za poduk in kratek čas.

Turska sila na kopnem pa na morju.

Slavjanski naši po krvi nam bratje Rusi začeli so sveti boj osvobodjenja turških kristjanov. Česar zapadna vsa Evropa ni zamogla ali slednji čas ni hotla storiti, tega se je lotil sedaj mogočni ruski meč. Smrtni boj je naznanil turškim divjakom, Europo hoče rešiti največje, najstarejše nesnage, turške grdobe, ter revnim slavjanskim Bolgarom in Srbom in vsem drugim kristijanskim narodom pomagati 500letni jarem otresti in priti do uživanja svobode zlate, ž njo pa do človeku

spodobnega življenja, narodne samostalnosti in vsestranskega napredka. To podvzetje ruskega naroda je tem slavnije, čem večje zapreke mora odstraniti, čem silnije moči premagati. Turška sila ni več toliko, kakor je bila nekdanj, vendar vsekako je še mogočna. Iz sosednih pokrajin 3 delov sveta erplje svojo silo in torej mislimo, da svojim čestitim bralcem ugodno postrežemo, ako jim po številkah razkažemo množino turških vojnih pomočkov, kateri so njej sedaj na razpolago. Nedavno smo dobili pismo priprostega slovenskega kmeta. V njem nas je kaj ljubo prosil, naj v „Slov. Gosp.“ pojasnimo vojno bojišče na Turškem. Kaj radi ustrezemo času primernej prošnji in že zadnjič smo se na njo ozrli, ko smo o reki Donavi nekatere črtice priobčili.

Ruski generalni štab je nedavno v ruskej novini „Peterburske vedomosti“ naznanil nekoliko prav zanimivih števil in opazek o turških vojnih razmerah. Te številke so tem bolj zanesljive, ker je misliti, da so ruski oficirji kot prihodnji nasprotniki Turkov gotovo najskrbniše poizvedavali, kako močni da so Turki, koliko vojske imajo na kopnem in na morju. Dobro, rusko poročilo, po katerem se vé se sedaj ruski generali v krvavi vojski ravnaajo, pravi, da imajo Turki v Evropi 367 bataljonov pešcev in lovcev, potem 83 škadron konjenikov (škadroni so vendar jako slabe) in 468 kanonov, skup 248.000 mož. V Aziji stoji 165 bataljonov pešcev in lovcev, 64 škadronov konjenikov in 372 kanonov, skup 120.000 mož. Vsa turška vojna v Evropi in Aziji skup šteje 368.000 mož z 840 kanoni. Razun teh imajo Turki še nekoliko rezervistov, ker so sklenili vse možke do 60. leta pod orožje pozvati tako, da bi po tem takem vsa orožana turška sila štela kakih 443.000 vojakov. To število je sicer veliko, toda za Turke premajhno, ako hočejo svoje dosedanje gospodstvo čez sosedne pokrajine 3 delov sveta še daleč v svoji oblasti ohraniti. Sovražnikov število se jim množi od vseh strani tako, da ne bodo mogli več vsem nezdodam v okom priti. Z srbskim knezom so sklenili sicer mir, ali ne morejo se zaneesti, da bo miroval celi čas ruske vojske. V Bosniji se množi število vstašev vsaki den. V Hercegovini morajo Turki imeti najmanje 10.000 mož in 26.000 v Albaniji proti Miriditem in Črnogorcem. Lani so imeli tukaj 60.000 mož pa so bili tepeni, kaj hočejo sedaj z 36.000 vojaki opraviti? Proti Graciji so Turki prisiljeni nastaviti po mejah v Tesaliji in Epiru 23.000 mož. Drugo vojništvo imajo razstavljeno v Solunu, v Kandiji in drugih otokih. V sled tega Turki Rusom prišedšim iz Rumunije v Evropi in iz Kavkaza v Aziji nimajo dovolj ljudi nasproti postaviti. Podolž reke Donave stoji v prvi vrsti 132.000 Turkov, kojih je sedaj največ namesčenih v Dobrudži, ker mislijo, da jih ondi čaka glavni udarec ruske vojne; zadi za tej vojni imajo Turki 25.000 mož v trdnjavah Ruščuk, Silistrija, Sumlava, Varna in kot

rezervo od Sofije do Carigrada kakih 45.000 mož. V Aziji so proti Rusom nastavili 40.000 mož od Bajesida nad Kars do Batuma in v drugi vrsti še jim stoji okoli Erzeruma 20.000 vojakov. Sploh vsa vojna turška sila zmore 443.000 vojakov, od katerih je pa le 240.000 mož mogoče Rusom v bran postaviti; druga krdela so po drugod namesčena in se ne dajo ondi pogrešati. Ali 240.000 mož je proti pol milijona ruskih junakov premalo število in zato vidimo, da Turki nikder ne napadajo, ampak se le še branijo.

Bolj močni so Turki sedaj na morju. Za to prednost pred Rusi se imajo zahvaliti svojim evropskim zaveznikom: Angležem, Francozem in Avstrijancem, ki so v zadnji turški vojski pomagali Ruse potlačiti in pri sklenitvi miru v Parizu leta 1856. Rusom prepovedali vojno brodovje imeti na Črnem morju. Tega so se Turki vrlo poslužili in so v 20 letih za drage denarje dali na Angleškemu napraviti silno vojno brodovje, ki šteje 130 ladij z 641 kanoni in 28.000 mornarji. Med tem brodovjem nahajamo 4 velike fregate oklopnice, ki so okoli in okoli vkovane v železne oklope po 13 centimetrov ali pol črevlja debele. Vsaki drži 6000 ton, nosi 600 vojakov in ima po 14 Armstrongovih kanonov. Potem sta 2 kasematni ladiji; vsaka nosi 15 Armstrongovih kanonov in je vkovana v oklop, ki je 31 centimetrov ali 1 črevelj debel. Ostale ladije niso tako močne. Na Donavi imajo še konečno Turki 12 železnih monitorjev, ki nosijo težke kanone in oklope po 7—8 centimetrov debele. Ti monitorji so namenjeni Rusom braniti ali ovirati napravljanje mostov čez Donavo in rumunska mesta in vasi kraj reke postreljati. Kakor je že bilo rečeno, na Črnem morju Rusi pogrešajo brodovja, ki bi turškemu bilo kos. Toda Rusi imajo v Baltičkem morju vojne ladije, kojih vsaka je močnejša od turške jednake vrste. Ruske oklopnice so vse močnejše od turških. Skup šteje ovo brodovje 220 ladij, 600 kanonov in 18.000 mornarjev. Slišati je, da bo to brodovje odplulo iz Baltičkega morja okoli Danske, Francoske, Španije v srednjezemsko morje in napadalo tamošnja turška primorska mesta. To bo pa turško brodovje prisililo zapustiti Črno morje ter iti branit od ruskih mornarjev nadlegovanih mest. Govorica je, da prežijo Angleži na lepo turško brodovje, če bi Turčija pod ruskim mečem razletela.

Smesničar 19. Gospok vrtozlavec je imel ostudno navado kmete dražiti in z jezikom pikati. Tako je delal neki den z oračem na polju, ali takrat je dobil hudo po ustih. Ko se je namreč oraču že zadosti zdelo, mu reče: gospod! da tako veliko znate, povejte mi, zakaj moja vola pred plugom na besedo: ho, gresta na desno, na besedo: hi, pa na levo? Gospod reče: tega pa ne vem. No, zavrne orač. Vi tega ne veste, glejte! moja vola pa vendar dobro znata!